ORDONANȚA CURȚII (Camera a opta)

26 aprilie 2023 *

„Trimitere preliminară – Articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții – Politica privind imigrarea – Directiva 2008/115/CE – Standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală – Articolul 6 alineatul (2) – Decizie de returnare însoțită de o interdicție de intrare pentru o perioadă de trei ani – Resortisant al unei țări terțe, titular al unui permis de ședere eliberat în mod valabil de un alt stat membru – Omisiunea autorității de poliție naționale de a permite acestui resortisant să se întoarcă pe teritoriul acestui alt stat membru înainte de adoptarea acestei decizii de returnare în privința lui”

În cauza C-629/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Tribunalul Administrativ cu sediul în Göteborg, competent în materie de imigrație, Suedia), prin decizia din 27 septembrie 2022, primită de Curte la 7 octombrie 2022, în procedura

A.L.

împotriva

Migrationsverket,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul M. Safjan (raportor), președinte de cameră, domnii N. Piçarra și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: P. Pikamäe,

grefier: A. Calot Escobar,

având în vedere decizia luată, după ascultarea avocatului general, de a se pronunța prin ordonanță motivată, în conformitate cu articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

* Limba de procedură: suedeza.

Ordonanță

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO 2008, L 348, p. 98).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între A.L., resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală în Suedia, pe de o parte, și Migrationsverket (Oficiul pentru Migrație, Suedia), pe de altă parte, în legătură cu decizia acestuia din urmă de a respinge calea de atac administrativă formulată de A.L. împotriva deciziei de returnare adoptate în privința sa de autoritatea de poliție suedeză și împotriva interdicției de intrare în Suedia care însoțește această decizie.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 1 din Directiva 2008/115, intitulat „Obiectul”, prevede:

„Prezenta directivă stabilește standarde și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, în conformitate cu drepturile fundamentale ca principii generale ale dreptului comunitar, precum și cu dreptul internațional, inclusiv obligațiile în materie de protecție a refugiaților și de drepturi ale omului.”

4 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (2):

„Statele membre pot decide să nu aplice prezenta directivă resortisanților țărilor terțe care:

(a) fac obiectul unui refuz de intrare, în conformitate cu articolul 13 din [Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul frontierelor Schengen) (JO 2006, L 105, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 8, p. 5)], sau care sunt reținuți sau prinși de către autoritățile competente în cazul unei treceri ilegale pe cale terestră, maritimă sau aeriană a frontierei externe a unui stat membru și care nu au obținut ulterior o autorizație sau un drept de ședere în statul membru respectiv;

(b) fac obiectul returnării ca sancțiune de drept penal sau ca urmare a unei sancțiuni de drept penal, în conformitate cu dreptul intern, sau fac obiectul unor proceduri de extrădare.”

5 Articolul 4 din directiva menționată, intitulat „Dispoziții mai favorabile”, prevede:

„(1) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile cuprinse în:

(a) acorduri bilaterale sau multilaterale încheiate între Comunitate sau Comunitate și statele sale membre și una sau mai multe țări terțe;

(b) acorduri bilaterale sau multilaterale între unul sau mai multe state membre și una sau mai multe țări terțe.

(2) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile pentru resortisantul unei țări terțe prevăzute de acquis-ul comunitar în domeniul imigrației și azilului.

(3) Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor membre de a adopta sau de a menține dispoziții mai favorabile pentru persoanele cărora li se aplică prezenta directivă, cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu prezenta directivă.

(4) În ceea ce privește resortisanții țărilor terțe care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) litera (a), statele membre:

(a) se asigură că tratamentul și nivelul de protecție al acestora nu este mai puțin favorabil decât este prevăzut la articolul 8 alineatele (4) și (5) (limitările privind utilizarea măsurilor coercitive), la articolul 9 alineatul (2) litera (a) (amânarea îndepărtării), articolul 14 alineatul (1) literele (b) și (d) (îngrijirea medicală de urgență și luarea în considerare a necesităților persoanelor vulnerabile) și articolele 16 și 17 (condiții de luare în custodie) și

(b) respectă principiul nereturnării.”

6 Potrivit articolului 6 din aceeași directivă, intitulat „Decizia de returnare”:

„(1) Statele membre emit o decizie de returnare împotriva oricărui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor, fără a aduce atingere excepțiilor menționate la alineatele (2)-(5).

(2) Resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru și care posedă un permis de ședere valid sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere eliberate de un alt stat membru li se cere să se întoarcă imediat pe teritoriul statului membru respectiv. În cazul nerespectării acestei cerințe de către resortisantul unei țări terțe sau în cazul în care plecarea imediată a resortisantului unei țări terțe este necesară din motive de ordine publică sau de securitate națională, se aplică alineatul (1).

(3) Statele membre pot decide să nu emită o decizie de returnare pentru un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor dacă resortisantul în cauză al unei țări terțe este preluat de un alt stat membru în conformitate cu acordurile bilaterale sau normele existente la data intrării în vigoare a prezentei directive. În acest caz, statul membru care a preluat resortisantul respectiv al unei țări terțe pune în aplicare alineatul (1).

(4) Statele membre pot decide în orice moment să acorde un permis de ședere autonom sau orice altă autorizație care conferă un drept de ședere, din motive de compasiune, umanitare sau de altă natură, unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor. În acest caz, nu se emite nicio decizie de returnare. În cazul în care a fost deja adoptată o decizie de returnare, aceasta este retrasă sau suspendată pe durata de valabilitate a permisului de ședere sau a unei alte autorizații care conferă un drept de ședere.

(5) În cazul în care un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru face obiectul unei proceduri în curs de reînnoire a permisului de ședere sau a unei alte autorizații care îi conferă un drept de ședere, statul membru respectiv ia în considerare posibilitatea de a nu emite decizia de returnare până la finalizarea procedurii în curs, fără a se aduce atingere alineatului (6).

(6) Prezenta directivă nu interzice statelor membre să adopte o decizie privind încetarea șederii legale, împreună cu o decizie de returnare și/sau o decizie de îndepărtare și/sau o interdicție de intrare în cadrul unei singure decizii sau act administrativ sau judiciar, conform prevederilor legislațiilor lor naționale, fără a aduce atingere garanțiilor procedurale disponibile în temeiul capitolului III și în temeiul altor dispoziții pertinente din dreptul comunitar și național."

7 Articolul 11 din Directiva 2008/115, intitulat „Interdicția de intrare", are următorul cuprins:

„(1) Decizia de returnare este însoțită de interdicția de intrare:

(a) dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară sau

(b) dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită.

În celelalte cazuri, decizia de returnare poate fi însoțită de o interdicție de intrare.

(2) Durata interdicției de intrare se stabilește ținând seama, în mod adecvat, de toate circumstanțele specifice fiecărui caz și nu ar trebui să depășească, în principiu, cinci ani. Aceasta poate depăși totuși cinci ani dacă resortisantul unei țări terțe reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională.

[…]"

Dreptul suedez

8 Articolul 6a din capitolul 8 din utlänningslag (2005:716) [Legea (2005:716) privind străinii] prevede:

„Atunci când se ridică problema îndepărtării sau a expulzării potrivit articolelor 2, 3 sau 6 [din prezentul capitol] a unui străin, titular al unui permis de ședere valabil sau al oricărui alt permis care îi conferă acestuia din urmă drept de ședere în alt stat membru al [Uniunii Europene], autoritatea decizională solicită străinului să se întoarcă voluntar în celălalt stat membru al [Uniunii] într-un termen rezonabil. Autoritatea decizională nu poate lua o decizie de îndepărtare sau de expulzare decât dacă străinul nu s-a conformat unei astfel de solicitări.

Primul alineat nu se aplică în cazul în care:

[…]

5. este probabil ca străinul să nu se conformeze cererii.

[…]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

9 La 23 martie 2022, A.L., un resortisant al unei țări terțe, a făcut obiectul unui control rutier în Suedia. Cu ocazia acestui control, autoritatea de poliție suedeză a constatat că A.L. nu dispunea nici de un permis de ședere, nici de un permis de muncă în Suedia. Totuși, acesta a putut prezenta un permis de ședere croat valabil până la 25 iunie 2022 și a susținut că lucra pentru o agenție croată care și-a închiriat serviciile unei întreprinderi suedeze.

10 În aceeași zi, această autoritate de poliție a adoptat o decizie prin care a dispus ca A.L. să părăsească teritoriul suedez. Această decizie era însoțită de o interdicție de intrare în Suedia cu o durată de trei ani. Din decizia de trimitere reiese că autoritatea de poliție menționată nu i-a solicitat lui A.L. să se întoarcă în Croația din proprie inițiativă, deoarece era probabil, în opinia sa, ca acesta să nu se conformeze unei asemenea cereri.

11 A.L. a plecat la Zagreb (Croația) la 1 aprilie 2022.

12 A.L. a formulat o cale de atac administrativă împotriva deciziei menționate la punctul 10 din prezenta ordonanță la Oficiul pentru Migrație. Întrucât acesta din urmă a respins calea de atac respectivă, A.L. a introdus o acțiune în justiție împotriva acestei decizii de respingere la Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Tribunalul Administrativ cu sediul în Göteborg, competent în materie de imigrație, Suedia), care este instanța de trimitere.

13 Această instanță ridică problema dacă articolul 6a din capitolul 8 din Legea (2005:716) privind străinii, care pune în aplicare articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 în ordinea juridică suedeză, este compatibil cu această directivă.

14 Desigur, acest articol 6a primul paragraf prevede, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din această directivă, că autoritatea decizională națională trebuie să permită unui resortisant al unei țări terțe care are drept de ședere într-un stat membru să se întoarcă voluntar în acesta din urmă înainte de a se pronunța cu privire la eventuala sa returnare. Cu toate acestea, articolul 6a al doilea paragraf punctul 5 menționat prevede o excepție care nu se regăsește la articolul 6 alineatul (2) din directiva amintită, în măsura în care, atunci când este probabil ca acest resortisant al unei țări terțe să nu se întoarcă în acel stat membru, o decizie de returnare poate fi adoptată în privința sa fără ca această autoritate să îi fi permis în prealabil să se întoarcă în statul membru respectiv.

15 În aceste condiții, Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Tribunalul Administrativ cu sediul în Göteborg, competent în materie de imigrație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Care este sensul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115? Acesta trebuie interpretat în sensul că unui resortisant al unei țări terțe trebuie să i se solicite să se întoarcă imediat din statul membru în care se află în situație de ședere ilegală în statul membru în care posedă un permis de ședere valid, cu excepția cazului în care plecarea sa imediată este necesară din motive de ordine publică sau de securitate națională?

2) Directiva 2008/115 sau alte dispoziții ale dreptului Uniunii oferă precizări cu privire la consecințele faptului că o autoritate națională nu a formulat solicitarea necesară în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115? Faptul că nu a fost emisă solicitarea necesară trebuie interpretat în sensul că decizia de îndepărtare și decizia de interdicție de returnare sunt lipsite de validitate?

3) În cazul în care articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 impune o astfel de cerere și o astfel de consecință, este acesta suficient de clar și de precis pentru a avea efect direct?

4) O reglementare națională precum norma suedeză cuprinsă în articolul 6a din capitolul 8 din Legea [(2005:716)] privind străinii, care instituie derogări suplimentare de la o eventuală obligație de emitere a unei [solicitări], este compatibilă cu dreptul Uniunii?”

Cu privire la întrebările preliminare

16 În temeiul articolului 99 din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când răspunsul la o întrebare formulată cu titlu preliminar poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau atunci când răspunsul la o astfel de întrebare nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, Curtea, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, poate oricând să decidă să se pronunțe prin ordonanță motivată.

17 În prezenta cauză se impune aplicarea acestei dispoziții.

Cu privire la prima și la a patra întrebare

18 Prin intermediul primei și al celei de a patra întrebări, care trebuie analizate împreună și în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că autoritățile decizionale ale unui stat membru sunt obligate să permită unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru și care posedă un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere eliberate de un alt stat membru să se întoarcă în acest stat înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința sa, chiar dacă aceste autorități consideră că este probabil ca resortisantul respectiv să nu se conformeze unei cereri de a se întoarce în acest alt stat membru.

19 Potrivit articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115, resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru și care posedă un permis de ședere valid sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere, eliberate de un alt stat membru, li se cere să se întoarcă imediat pe teritoriul statului membru respectiv. În cazul nerespectării acestei cerințe de către resortisantul unei țări terțe sau în cazul în care plecarea imediată a resortisantului unei țări terțe este necesară din motive de ordine publică sau de securitate națională, se aplică alineatul (1) al acestui articol 6. Această ultimă dispoziție prevede că statele membre emit o decizie de returnare împotriva oricărui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor.

20 Din cuprinsul articolului 6 alineatul (2) menționat reiese că trebuie ca unui resortisant al unei țări terțe care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru și care posedă totodată un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere eliberate de un alt stat membru să i se permită să se întoarcă în acest ultim stat mai degrabă decât să se adopte, de la bun început, o decizie de returnare în privința sa, cu excepția cazului în care ordinea publică sau securitatea națională impun acest lucru [a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 februarie 2021, M și alții (Transfer către un stat membru), C-673/19, EU:C:2021:127, punctul 35 și jurisprudența citată].

21 Dispoziția respectivă nu poate fi însă interpretată în sensul că edictează o excepție de la domeniul de aplicare al Directivei 2008/115, care s-ar adăuga la cele enunțate la articolul 2 alineatul (2) din aceasta din urmă și care ar permite statelor membre să nu aplice standardele și procedurile comune de returnare în cazul resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală atunci când aceștia refuză să se întoarcă imediat pe teritoriul statului membru care le recunoaște un drept de ședere [Hotărârea din 24 februarie 2021, M și alții (Transfer către un stat membru), C-673/19, EU:C:2021:127, punctul 36].

22 Dimpotrivă, în ipoteza în care acești resortisanți refuză să se întoarcă imediat pe acest teritoriu, statele membre pe teritoriul cărora respectivii resortisanți se află în situație de ședere ilegală sunt, în principiu, ținute să adopte, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 coroborat cu alineatul (1) al acestui articol, o decizie de returnare prin care să li se impună acestor resortisanți să părăsească teritoriul Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 februarie 2021, M și alții (Transfer către un stat membru), C-673/19, EU:C:2021:127, punctul 37 și jurisprudența citată].

23 De altfel, astfel cum rezultă atât din titlul, cât și din cuprinsul articolului 1 din Directiva 2008/115, aceasta prevede „standarde[le] și proceduri[le] comune” care trebuie aplicate de fiecare stat membru pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală. Din expresia menționată mai sus, dar și din economia generală a acestei directive rezultă că statele membre nu pot deroga de la aceste standarde și proceduri decât în condițiile prevăzute de directiva menționată, în special cele stabilite la articolul 4 din aceasta din urmă (Hotărârea din 28 aprilie 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, punctul 32).

24 Acest articol 4 conferă statelor membre, la alineatul (3), posibilitatea de a adopta sau de a menține dispoziții mai favorabile pentru resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală decât cele ale Directivei 2008/115, în măsura în care aceste dispoziții sunt compatibile cu aceasta. Totuși, directiva menționată nu permite statelor membre să aplice norme mai stricte în domeniul pe care îl reglementează (Hotărârea din 28 aprilie 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, punctul 33).

25 În această privință, Curtea a arătat de asemenea că Directiva 2008/115 stabilește cu precizie procedura care trebuie aplicată de fiecare stat membru pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor și instituie ordinea desfășurării diferitelor etape succesive ale acestei proceduri (Hotărârea din 28 aprilie 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, punctul 34).

26 În lumina acestor considerații, este necesar să se constate că o interpretare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 în sensul că această dispoziție ar permite autorităților competente ale statelor membre să adopte o decizie de returnare atunci când este „probabil” ca resortisantul unei țări terțe să nu se conformeze unei cereri de a se întoarce imediat pe teritoriul statului membru care i-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație ce conferă un drept de ședere ar echivala cu instituirea unei derogări pe care acest articol 6 alineatul (2) nu o prevede și ar priva, așadar, această dispoziție de efectul său util.

27 Având în vedere aceste motive, se impune să se răspundă la prima și la a patra întrebare că articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că autoritățile decizionale ale unui stat membru sunt obligate să permită unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru și care posedă un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere eliberate de un alt stat membru să se

întoarcă în acest stat înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința sa, chiar dacă aceste autorități consideră că este probabil ca resortisantul respectiv să nu se conformeze unei cereri de a se întoarce în acest alt stat membru.

Cu privire la a treia întrebare

28 Prin intermediul celei de a treia întrebări, care trebuie analizată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că, prin faptul că impune ca statele membre să permită resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor să se întoarcă în statul membru care le-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința lor, are efect direct și poate fi astfel invocat de particulari în fața instanțelor naționale.

29 Rezultă din jurisprudența constantă a Curții că, în toate situațiile în care dispozițiile unei directive sunt, din punctul de vedere al conținutului, necondiționate și suficient de precise, particularii sunt îndreptățiți să le invoce în fața instanței naționale împotriva statului membru în cauză, fie atunci când acesta nu a transpus în dreptul național directiva în termenele stabilite, fie atunci când a transpus-o în mod incorect [Hotărârea din 1 august 2022, TL (Lipsă de interpret și de traducere), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, punctul 49 și jurisprudența citată].

30 În această privință, Curtea a precizat că o dispoziție a dreptului Uniunii este, pe de o parte, necondiționată atunci când enunță o obligație care nu este supusă niciunei condiții și nici nu este subordonată, în privința executării sau a efectelor sale, intervenției vreunui act fie al instituțiilor Uniunii, fie al statelor membre și, pe de altă parte, suficient de precisă pentru a fi invocată de un justițiabil și aplicată de instanță atunci când enunță o obligație în termeni neechivoci [Hotărârea din 1 august 2022, TL (Lipsă de interpret și de traducere), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, punctul 50 și jurisprudența citată].

31 Curtea a statuat în plus că, chiar dacă o directivă lasă statelor membre o anumită marjă de apreciere atunci când adoptă modalitățile de punere a sa în aplicare, o dispoziție a acestei directive poate fi considerată ca având caracter necondiționat și precis atunci când pune în sarcina statelor membre, în termeni neechivoci, o obligație de rezultat precisă și care nu este supusă niciunei condiții cu privire la aplicarea normei pe care o enunță [Hotărârea din 1 august 2022, TL (Lipsă de interpret și de traducere), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, punctul 51 și jurisprudența citată].

32 În speță, astfel cum s-a arătat la punctul 25 din prezenta ordonanță, Directiva 2008/115 stabilește cu precizie procedura care trebuie aplicată de fiecare stat membru pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală și instituie ordinea desfășurării diferitelor etape succesive ale acestei proceduri.

33 În această privință, din modul de redactare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 rezultă că numai în cazul în care resortisantul unei țări terțe nu respectă obligația de a se întoarce imediat pe teritoriul statului membru care i-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere sau în cazul în care plecarea sa imediată este necesară din motive de ordine publică sau de securitate națională, statul membru pe teritoriul căruia acest resortisant se află în situație de ședere ilegală emite o decizie de returnare, în conformitate cu alineatul (1) al acestui articol 6.

34 Trebuie arătat, pe de o parte, că obligația statelor membre de a permite resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor să se întoarcă în statul membru care le-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere are un caracter necondiționat, din moment ce articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 nu condiționează această obligație de intervenția unui act al Uniunii și nici nu permite statelor membre să condiționeze sau să restrângă întinderea obligației menționate.

35 Pe de altă parte, deși Directiva 2008/115 lasă statelor membre o anumită marjă de apreciere atunci când adoptă modalitățile practice destinate punerii în aplicare a procedurii prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din această directivă, dispoziția menționată pune în sarcina lor, în termeni neechivoci, obligația de a permite resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor să se întoarcă în statul membru care le-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de adoptarea unei decizii de returnare în privința lor.

36 Având în vedere aceste motive, se impune să se răspundă la a treia întrebare că articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că, prin faptul că impune ca statele membre să permită resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor să se întoarcă în statul membru care le-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința lor, are efect direct și poate fi astfel invocat de particulari în fața instanțelor naționale.

Cu privire la a doua întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua întrebări, care trebuie analizată în ultimul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru, contrar acestei dispoziții, nu permite unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul său să se întoarcă imediat în statul membru care i-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de a adopta o decizie de returnare în privința sa, această decizie de returnare și interdicția de intrare care o însoțește sunt lovite de nulitate.

38 În temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, în ipoteza în care se află în imposibilitatea de a interpreta reglementarea națională într-o manieră conformă cu cerințele dreptului Uniunii, orice instanță națională sesizată în cadrul competenței proprii are, în calitate de organ al unui stat membru, obligația de a lăsa neaplicată orice dispoziție națională contrară unei dispoziții a acestui drept care are efect direct în litigiul cu care este sesizată, cum este în speță articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, punctul 101 și jurisprudența citată).

39 Rezultă că, dacă nu poate da unei reglementări naționale precum cea în discuție în cauza principală o interpretare conformă cu dreptul Uniunii, orice instanță națională, sesizată în cadrul competenței sale, trebuie să refuze aplicarea unei astfel de reglementări în litigiul pe care îl judecă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, punctul 102).

40 În acest sens, instanța națională trebuie să ia în considerare în special faptul că aceasta implică, dacă este cazul, obligația de a lua toate măsurile pentru a facilita realizarea efectului deplin al dreptului Uniunii (Hotărârea din 16 decembrie 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punctul 53 și jurisprudența citată).

41 În temeiul principiului cooperării loiale, enunțat la articolul 4 alineatul (3) TUE, statele membre sunt ținute să elimine consecințele ilicite ale unei încălcări a dreptului Uniunii [Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 83]. Rezultă de aici că autoritățile naționale competente, inclusiv instanțele naționale sesizate cu o acțiune împotriva unui act de drept intern adoptat cu încălcarea articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115, sunt obligate să ia, în exercitarea competențelor lor, toate măsurile necesare pentru a remedia nerespectarea de către o autoritate națională a obligațiilor ce decurg din această ultimă dispoziție. Acest lucru poate, de exemplu, să atragă, conform dreptului național, nulitatea unei decizii de returnare și, prin urmare, inclusiv a unei decizii care o însoțește, cum este o interdicție de intrare întemeiată pe articolul 11 din această directivă.

42 Având în vedere aceste motive, se impune să se răspundă la a doua întrebare că articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru, contrar acestei dispoziții, nu permite unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul său să se întoarcă imediat în statul membru care i-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de a adopta o decizie de returnare în privința sa, autoritățile naționale competente, inclusiv instanțele naționale sesizate cu o acțiune împotriva acestei decizii de returnare și a interdicției de intrare care o însoțește, sunt obligate să ia toate măsurile necesare pentru a remedia nerespectarea de către o autoritate națională a obligațiilor ce decurg din dispoziția menționată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

43 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

1) Articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală

trebuie interpretat în sensul că

autoritățile decizionale ale unui stat membru sunt obligate să permită unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru și care posedă un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere eliberate de un alt stat membru să se întoarcă în acest stat înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința sa, chiar dacă aceste autorități consideră că este probabil ca resortisantul respectiv să nu se conformeze unei cereri de a se întoarce în acest alt stat membru.

2) Articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115

trebuie interpretat în sensul că,

prin faptul că impune ca statele membre să permită resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor să se întoarcă în statul membru care le-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de

ședere înainte de a adopta, dacă este cazul, o decizie de returnare în privința lor, are efect direct și poate fi astfel invocat de particulari în fața instanțelor naționale.

3) Articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2008/115

trebuie interpretat în sensul că,

atunci când un stat membru, contrar acestei dispoziții, nu permite unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul său să se întoarcă imediat în statul membru care i-a eliberat un permis de ședere valabil sau o altă autorizație care conferă un drept de ședere înainte de a adopta o decizie de returnare în privința sa, autoritățile naționale competente, inclusiv instanțele naționale sesizate cu o acțiune împotriva acestei decizii de returnare și a interdicției de intrare care o însoțește, sunt obligate să ia toate măsurile necesare pentru a remedia nerespectarea de către o autoritate națională a obligațiilor ce decurg din dispoziția menționată.

Semnături